

Kehon kalmisto Tirkkalassa.

{Kertomusta Seuraa kaksi asemapiirrosta ja yksi valokuva.}

Viittaamalla Muinaistieteelliselle Toimikunnalle Lokakuussa 1904 jät. tämiani kertomukseen ylempänä mainitusta kalmistosta, saan lisäksi täällä 25-28 päivinä Heinäkun- ta 1905 toimittamistani kaivauksista mainita seuraavaa:

Tällöin tutkittiin nim. hauta- raunio Kehon saunan luona, josta kesällä 1904 jo tehtiin asema- ja korkeuspiirrokset. Nyt tehtiin lisäksi asemapiirros koko saunan ja kel- larin seudusta, jossa hautaraunio näkyi ympäristönsä.

Ennenkun ryhdyttiin kunteätä rauniota tutkimaan seutottiin saunan luoteispäädyin kohdalla kivijalkaa kaivettaessa kasattu maa. Tätä oli noin neljännes metriä paksuudelta, sekasin hienoa mustaa multaa ja tiivistä savea. (Vert. asemapiirrosta ja valokuv. 3.) Tästä tavatut löydöt solki, mietan- ponsi ja kaksi puukkoa (H. M. L. 4594. 1-4.) osattivat tämännäkin mul- lan olleen hautarauniosta heitet.

tyä, joka raunio on ulottunut
hyvän matkaa saunan alle, ken-
ties koko saunan ottaman alan.
Viimeksi mainittua olettamusta
vahvistaa vielä se, että raunio-
ta ennen löydetty miekkantupen
solki (H. M. L. N° 3984) muisteltiin löy-
detyksi kivijalan kaakkoisen pää-
dyn kohdalta.

Nyt jällellä ollut osa rauniota
oli heti pintaturpeen alta lähti-
en tavatonta kivilouhikkoa, jonka
useimmat kivet olivat suuria,
jotkut niistä puolentoista met-
rin pituisia ja $\frac{1}{2}$ tai 1 metrin
paksuisia. Mutta nämäkin isot
kivet ovat raunioon tuotuja, kos-
ka ainakin useimpien alla vie-
lä oli pikutettua maata. Raunio-
pohjoisreunalla huomattiin kes-
kustan puoleisen kiven aina ol-
van enemmän tai vähemmän
reunanpuoleisen kiven päällä, jo-
ten näyttää siltä kun rauniota
olisi ainakin tältä kohtaa su-
vettu kasvamaan reunasta päin
alkaan. Minkälaisia kiviä rau-
niosa oli nähdään valokuvista
4 ja 5, joissa kivet sivat kuitenkin
kaan onnä ole alkuperäisillä
paikoillaan. Kivien välissä ol-
va maa oli keskustanpuolella
rauniota tummaa, mutta hiiliä
siinä ei voinut erottaa. Reu-

noilla oli maa sen sijaan enim-
mäkseen harmaan väristä. Kivien
välisessä mullassa oli suuri jouk-
ko pottetun saven palasia, joista
monessa huomasi selviä käsien
pitelyn jälkiä toisissa taas kou-
ruja, joiden muodosta voisi päät-
tää saven olleen pyöräitä puuta
vastassa. Näitä saven palasia oli
yhtä hyvin raunion ylä- kuin poh-
jakerroksissakin, joten ne siis ovat
olleet mullassa ennen kuin se on
tullut raunioon heitetyksi.

Päitsi sitä, mitä saunaa teh-
dessä oli rauniosta tullut pois-
tetuksi, oli siitä saunan oven
edustaa tasotetussa edelleen
sen puoleinen laita, kuten ase-
mapiirroksistakin näkyy, tullut
hävitetyksi. Sen lisäksi oli raunion
keskustaan tehty syväntainen, ei
kuitenkaan pohjaan asti ulottuva
kuoppa, jonka asemapiirroksessa
katkoviiva rajoittaa. Samoin osatti
raunion pinnalla nurmen alla
paikoin siuntyvät tiilensala-
set, että raunion päältä on
laajemmaltakin tullut myö-
hemmin kosketuksi, vaikka se
sittemmin on jälleen nurmet-
tunut.

Raunion kiinteä osa oli ver-
rattain köyhä löydyistä, siitä
kun paiti mainittuuta saven-

palasia, niiden joukossa sittemmin
tavattua yhtä saviastian palosta,
joitakiuta poltetun ja polttamat-
toman luun palasia, tavattiin vaan
jokunen rautahiskari, pralanan ja
muuan rautalapiion terä samaa
muotoa kuin Euran Osmanmäen
kalmiosta löydetyt. Koska tätä vii-
meksi mainittua löytöä tuskin saa-
tetaan pitää samanaikuisina kuin
raunioin ennen irroitteusta maas-
ta tavatut solki, miikan ponsi
ja miikan tupen solitus ovat,
lienee tämä nyt tutkittu kiin-
tä osa rauniosta katsottava
sekundäärisen hautauksen kautta
syntyneeksi. Alkuperäisen hautauk-
sen kautta syntynyt raunio olisi
näin ollen ollut nykyisen saunan
kohdalla ja tullut sitä rakennus-
nettessa joko kokonaan hävite-
tyksi tai kenties osaksi jäänyt
saunarakennuksen alle.

Jonkun matkan päässä nyt tutki-
tusta hautarauniosta on rantapenk-
sellä Kehon asuinrakennuksen N.W.
W. puolella vielä tutkimaton hauta-
raunio, jonka pitäisi tulevana ke-
sänä saada tutkituksi.

Helsingissä 5 päivänä Helmikuuta 1906.

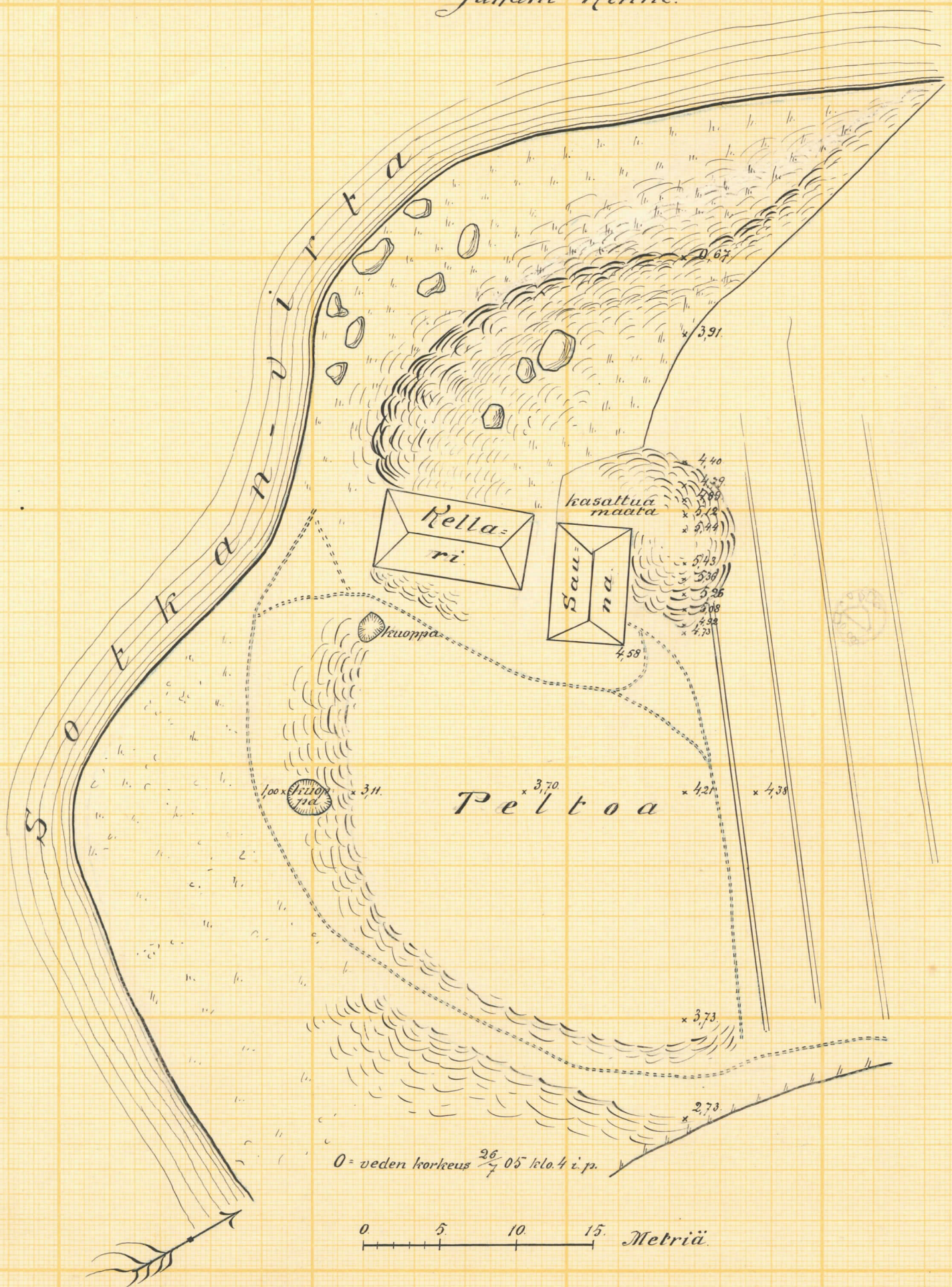
Juhani Rinne

Hautaraunio Kehon kappalaisvirkeatalon

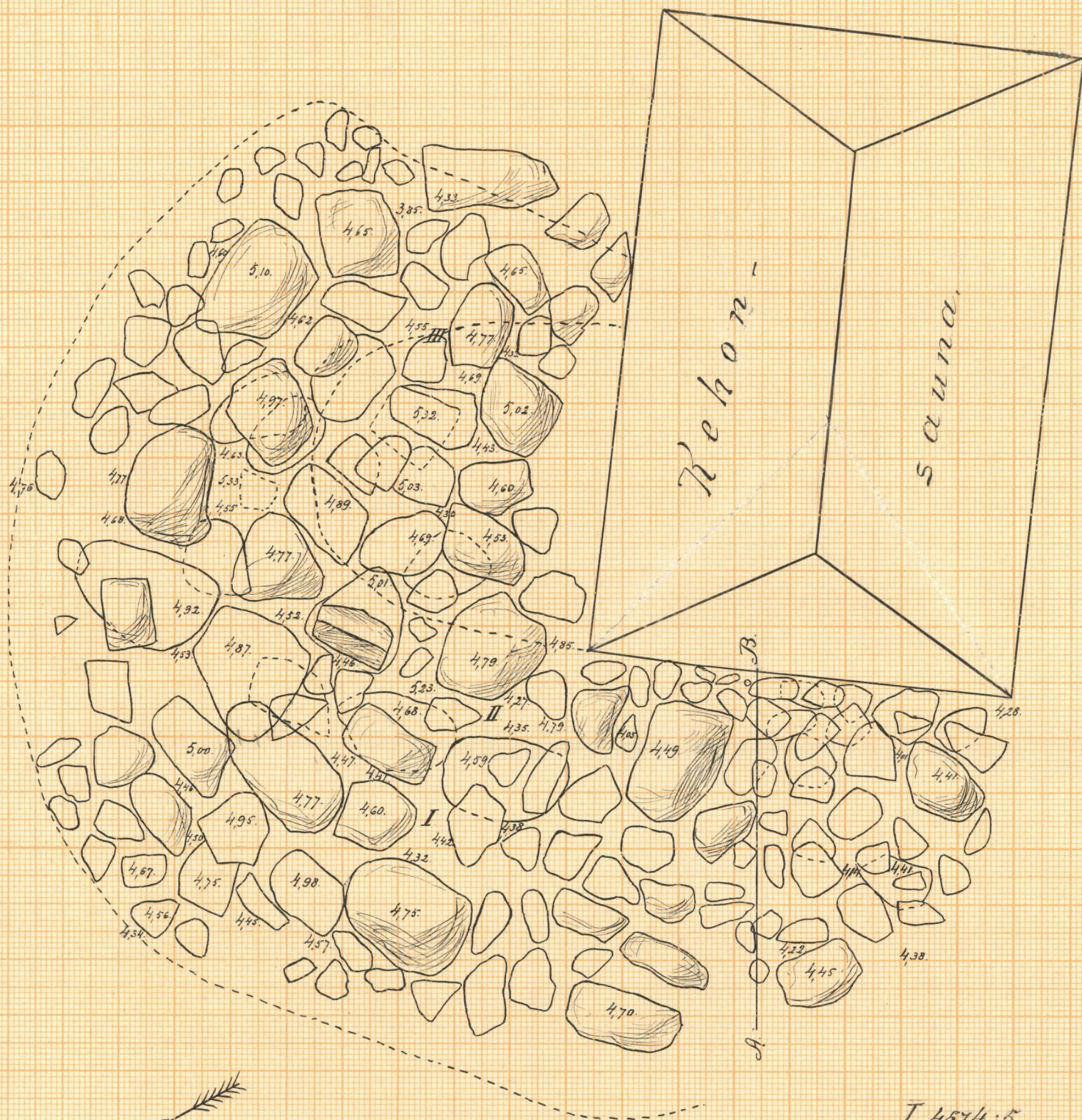
saunan luona Pirtikalassa.

Talvi 25-28 p. heinäku. 1905.

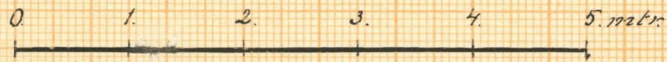
Juhani Rinne.

Asemapiirros hautarauniosta, jonka
 maisteri Juhani Rinne heinäk. 25-28 p:nä 1905
 tutki Rehon kappalaisvirhatalon maalla
Pirkkalassa.

Korkeusmittauksissa on O piste = veden
 korkeus järjessä ²⁶/₇ 1905 klo. 4 i.p.

- I 4574:5
- II 4574:6.
- III 4574:7.

N° 1.

2636

Rehon kappalaisvirkatalo Pirkkalassa 3 suunnasta
Etualalla kellari ja sauna, jonka luona hautaraunio (silmänräpäysk.)
Valokuvasi $\frac{25}{7}$ 05.

Juhani Rinne.

L. 151.

N:o 2.

2635

Rehon kappalaisvirkatalo Pirkkalassa S suunnasta.
Etualalla kellari ja sauna, jonka luona hautaraunio.

Valokuvasi $\frac{25}{7}$ 1905

Juhani Rinne.

L.131

N: 3.

2633

Raunio Kehon saunan luona
Pirkkalassa.

Valokuvasi ennen irroitettua maata seolottaessa $\frac{25}{7}$ -05.

NW suunnasta.

L. 131
Juhani Rinne.

N° 4.

2632

Raunio Kehon saunan luona Pirkhalassa N suunnasta
Valokuvasi raunion künteätä osaa tutkittaessa 26/7/1905.

Juhani Rinne.

L. 131

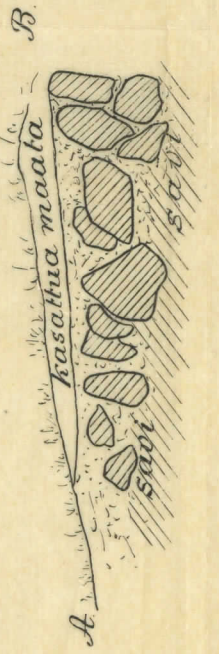
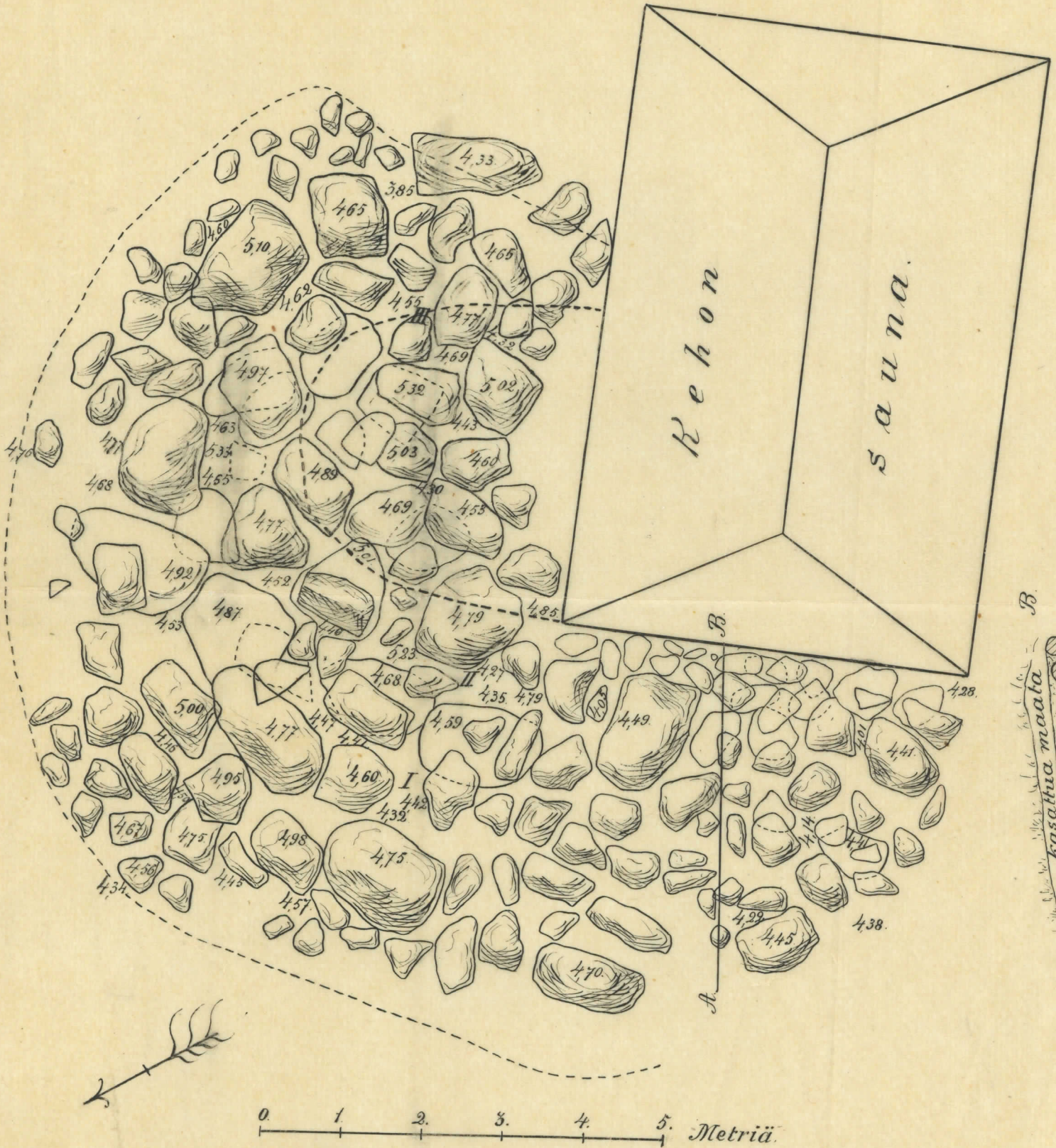
N° 5.

2634

Raunio Kehon saunan luona Pirkkalassa.
SE suunnasta. Kivet eivät ole enää alkuperäisillä paikoillaan.
Valokudasi ²⁸/₄ 1905.

Juhani Rinne. L. 131

Pirkkala,